

Rudersdal kulturarvsatlas

Kortlægning af værdifulde kulturmiljøer
Rudersdal Kommune og COWI. Juni 2009

Kulturmiljø

Nørrevang

Nummer

24

Landskabstype

Det bebyggede land

Tidsepoke

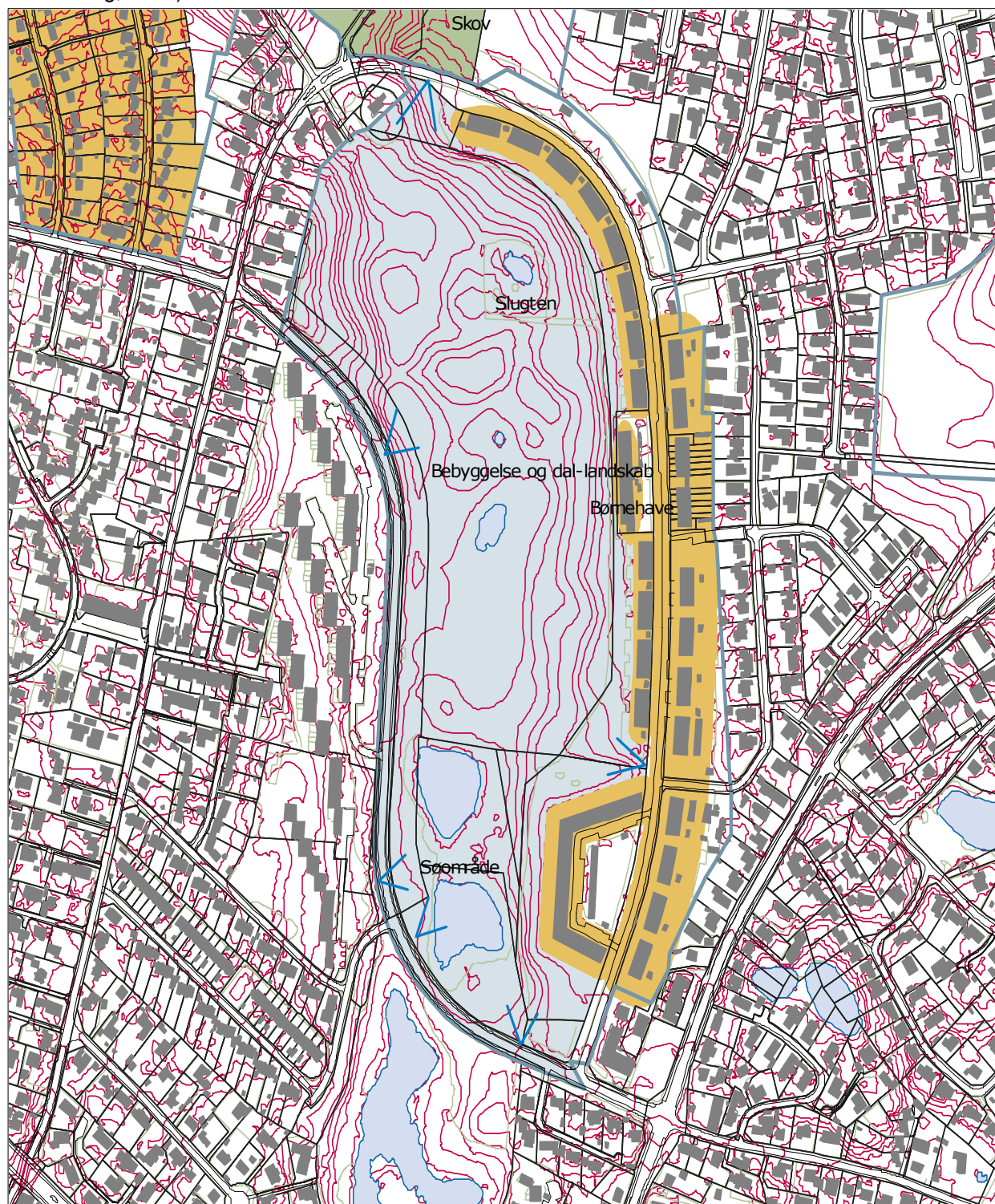
Ca. 1840 - i dag "Andelstid, industrialisering, m.v.")

Tema

Forstæder

Emne

Større bebyggelser

Kulturmiljøets hovedtræk og bærende bevaringsværdier.

Værdifuld udsigt 	Bærende bevaringsværdier 	Matrikler 	Højdekurver
Træ 	Værdifulde landskabstræk 	Vej 	Skov
Trærække, levende hegn o.l. 	Værdifuld bebyggelsesflade 	Bygninger 	Vandløb, grøfter o.l.
Linjeformede værdifulde elementer 	Skov - værdifuld 	Hegn o.l. 	Sø
Sigtelinjer 	Dominerende bygninger 		
Afgrænsning af kulturmiljøer 	Bebyggelsesmønster 		

Kulturmiljøets hovedtræk og bærende bevaringsværdier

Nørrevangbebyggelsen eller "Eskemoseparken", som den rettelig hedder, blev opført i perioden 1960-68 af boligselskabet KAB med Henning Jensen og Torben Valeur som arkitekter.

Bebyggelsen danner en langstrakt buet form langs Nørrevangen i et fint samspil med det åbne, fredede område foran bebyggelsen. Karakteristisk er områdets ensartede bebyggelsesforløb og det ensartede dalforløb.

Kulturmiljøet et meget vellykket eksempel på tidens boligidealer med gode boliger og adgang til rekreative områder, og oven i købet egen børnehave i bebyggelsen, som de centrale elementer.

De bærende bevaringsværdier er den samlede bebyggelse i samspil med slugtens åbne landskab.

Samlet vurdering og udpegningskriterier mv.

National værdi

Regional værdi

Kommunal/lokal værdi

Unik

Repræsentativ

Egnsspecifik

Fungerende

Autentisk

Hist. kildeværdi

Identitetsværdi

Oplevelsesværdi

Fortællerværdi

Diversitet

Homogenitet

Sammenhæng med naturgrundlag

Afgrænsning

Mod vest afgrænser ejerlavsgrænsen, mod syd afgrænser Byagervej, mod nord afgrænser et levende hegn nord for Nørrevang og mod vest afgrænses bebyggelsen af matrikelgrænsen mod villaområdet.

Kontekst

Grænser op til Eskemose Skov. Tilsvarende bebyggelser: Geelskovparken, Bistruplund og Nærumvænge

Bevaringstilstand

God.

Naturgrundlagets hovedtræk

Nørrevang-bebyggelsen tilhører naturgeografisk **Birkerød-området**. Selve bebyggelsen er placeret på kanten af et bølget *moræneplateau*, mens områdets vestlige del udgøres af en bølget slugt, der fører ned til Sjælsø mod nord.

Jordbunden består af ferskvandssand mod nord og vest og mod øst af moræneler.

Landskabets hovedtræk

Billedtekst - Arkitekterne bag bebyggelse var Henning Jensen og Torben Valeurs, mens landskabsarkitekterne Ingver Ingwersen og Knud Lund-Sørensen sikrede sammenhængen med det fredede dalstrøg neden for.

Arealanvendelse og landskabselementer

Bebyggelsen strækker sig ud i den nordlige del af Birkerød ud mod Eskemose Skov, som er en del af et større sammenhængende rekreativt område langs Sjælsø's sydlige søbred, hvor der løber en grøn sti, der forbinder byområdet i det nordlige Birkerød med skoven Eskemose Skov, med den grønne sti Slugten og endelig med boligområdet Ravnsnæs.

Ud over de klippede græsflader er der flere små søer og vådområder med enkelte store træer, der bryder den åbne flade.

Foran bebyggelsen ud mod slugten bugter klippede bøgehække sig, og i skjul af disse ca. 1,5 meter høje hække er der placeret borde og bænke - i læ for vinden.

Langs dele af vejen, Nørrevang, gror der store velvoksne hestekastanjer som vejtræer.

Rumlige og visuelle forhold

Landskabet er et svunget dalstrøg, der fører ned mod Sjælsø og fremstår med høj grad af åbenhed, så der er udsyn over området. Området afgrænses visuelt af mange træer i villaområdet mod øst og af et højt levende hegn mod vest, som begge er med til at forstærke slugtens form.

Bebyggelsen ligger opført på kanten af dalstrøget - oven for det åbne lavere liggende græsklædte område. Bebyggelsen og landskabet danner til sammen en værdifuld, formfuldendt og sammenhængende helhed.

De klippede bøgehække fremstår som et markant landskabselement, der bugter sig langs bygningskroppene, og som også er med til at understrege de lange linjer i bebyggelsen.

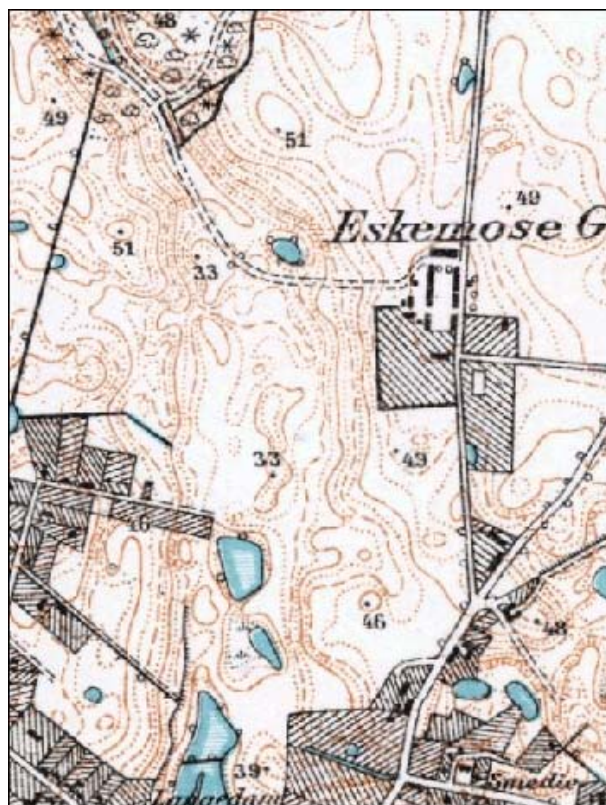
Udsigter og visuelle sammenhænge

Der er en værdifuld udsigt over området fra Byagervej mod øst, men også værdifulde kig ud over området fra lejlighederne og mellem bebyggelsen i vest.

*Billedtekst - Foran bebyggelsen
ud mod slugten bugter fint
klippede bøgehække sig.*

Kulturhistoriske hovedtræk

Billedtekst - Historisk kort. Produceret i perioden 1842-1899.
KMS

Hovedtræk

Historien om Eskemosegård i 1950'erne og 1960'erne er en klassiker på godt og ondt. Gården var ejet af proprietær Niels Porse. Han var en fremtrædende person i det "gamle" Birkerød, tidligere sognerådsformand for Venstre i 1930'erne og medlem af amtsrådet. Niels Porses ejendom, den herregårdslignende Eskemosegård, lå endnu efter krigen frit i et åbent, kuperet landskab mellem Birkerød By og Sjælsø. Gårdens jorder blev erhvervet af kommunen allerede i 1948.

I 1953 lod kommunen gennemføre en arkitektkonkurrence om en etagebebyggelse på en del af gårdens jorder sydvest for Sjælsø. Konkurrencen blev vundet af arkitekten Henning Jensen. Men der skulle gå over 15 år før projektet blev virkeliggjort som Eskemosepark-bebyggelsen på Nørrevang ved Henning Jensen og kompagnonen Torben Valeur. Eskemosegårds jorder lå oprindeligt i kommunens mellem- og yderzone, der ikke umiddelbart kunne bebygges, og de første røster for

fredning af hele eller dele af arealet rejste sig i midten af 1950'erne. Kommunen valgte selv at gå i spidsen ved en fredning af istidsslugten fra Ravnsnæsvej ned mod Sjælsø.

I november 1955 godkendte Birkerød Kommune KABs (Københavns Almindelige Boligselskab) forhåndsansøgning om statslån til opførelse af en etagebebyggelse på Eskemosegårds jorder.

I fem-års perioden mellem 1955 og 1960 hørte man ikke meget til Naturfredningsforeningen. Det var først, da kommunens dispositionsplan blev fremlagt i 1960, at naturfredningsfolkene for alvor gik ind i sagen, og da var det tydeligvis for sent. I foråret 1961 afviste naturfredningsnævnet, hvor Birkerøds borgmester Axel Halsteen var et af nævnets tre medlemmer, fredningen af Eskemosegård-arealerne ud over den frivillige fredning på 6 ha, som kommunen selv havde gennemført. Begrundelsen var, at fredningsgevinsten ikke stod i rimeligt forhold til udgifterne.

Nørrevang-bebyggelsen, med KAB som bygherre, rejste sig i løbet af 1960'erne. Sidste etape i arkitekterne Henning Jensen og Torben Valeurs fornemme byggeri blev afsluttet i 1968. Til at sikre sammenhængen i de smukke omgivelser med det fredede dalstrøg neden for den højtliggende bebyggelse blev landskabsarkitekterne Ingver Ingwersen og Knud Lund-Sørensen tilknyttet projektet. I alt opførtes 22 boligblokke i to etager i en

halvcirkel ud mod istidslavningen vest for bebyggelsen. Et butikscenter sydligst og en centralt beliggende børneinstitution blev tilføjet projektet i 1964. Indretningen af de 224 lejligheder var individuel, men de fleste boliger var på tre værelser, ca. 80 m² i hver bolig. I dag tilhører samtlige lejligheder "Den almene Andelsboligforening Eskemosepark", der administreres af KAB.

Billedtekst - Nørrevang-bebyggelsen er opført med KAB som bygherre. Bebyggelsen består af 22 boligblokke i to etager, som blev i opført i løbet af 1960'erne.

Arkitektoniske hovedtræk

Billedtekst - Bevaringsværdige arkitektoniske sammenhænge.
Den højroede farve angiver
Dominerende bygninger.
Den lyserøde angiver
Bebyggelsesmønster.
De blå vinkler og pile angiver
Udsigt og Sigtelinjer.

Hovedtræk

Bebyggelsen består af boligblokke i to etager, opført i gule sten med røde tegltage og sorte brædder på gavlene. Blokkene ligger på begge sider af Nørrevangs krumme forløb, hævet over den åbne slette mod vest. Arkitekturen er stilfærdig, men af god kvalitet, og bebyggelsen fremstår med sit fine landskab meget attraktiv.

Mod syd afviges der fra den ellers gennemførte bebyggelsesplan, idet en længere blok her skyder sig ud i det åbne rum i en skæv hesteskoform.

Elementer i bebyggelsen

Små garagebygninger i forbindelse med parkeringspladserne rundt i bebyggelsen medvirker til

at fastslå bebyggelsens karakter og overordnede præg af kvalitet. Ved den hesteskoformede bygning ses en særlig lang, markant garagebygning.

Centralt i området er bebyggelsens egen børnehave, trukket lidt ind mod sletten. En lang, mere farverig bygning med lette facader i glas og forskelligt farvede plader.

Billedtekst - Arkitekturen er stilfærdig, men af god kvalitet. Bygningerne er opført i gule sten med røde tegltage og med sorte brædder på gavlene.

Sårbarhed og anbefalinger

Billedtekst - De bærende bevaringsværdier er den samlede bebyggelse i samspil med slugtens åbne landskab. Bebyggelsen er opført i en halvcirkel ud mod istidslavningen, der fører ned til Sjælsø mod nord.

Sårbarhed

Hele området fremtræder velpasset og velplejet. De nyere skure mellem blokkene holder ikke det arkitektoniske kvalitetsniveau, der ellers præger bebyggelsen.

Kulturmiljøet er sårbart over for tilgroning eller tilplantning inden for kulturmiljøafgrænsningen samt i en "bufferzone" i området uden for miljøet mod nord, vest og syd. Bebyggelsen er følsom over for udbygninger, der ikke omhyggeligt indpasses i området. Nørrevang med dens nuværende facadeudtryk bør bevares, som den fremstår i dag.

Udpluk af planer og beskyttelse

- Den mest nordvestlige del af området er i regionplanen udpeget som område, hvor skovrejsning er uønsket.

- Hele området er i regionplanen udpeget som område med landskabelige værdier.

- Der er flere beskyttede sø- og vådområder efter naturbeskyttelseslovens bestemmelser om naturtyper.

- Hele området er i regionplanen udpeget som beskyttelsesområde for interesser, der vedrører landskab, natur og kultur.

Anbefalinger

Det anbefales, at fastholde det åbne græsklædte område med helt lav vegetation, så udsigten over området bevares både fra Byagervej mod øst, men også fra lejlighederne og mellem bebyggelsen. Det bør overvejes om det er muligt at naturgenoprette Eskemoserenden, så den fremstår som et mere naturligt vandløb i bunden af slugten, idet dette vil gøre området mere oplevelsesrigt til gavn for beboere samt for plante- og dyrelivet i de eksisterende vådområder.

Bebyggelsens nuværende materialer og udformning bør fastholdes.